

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Historia starożytna Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Humanistyka w szkole - polonistyczno-historyczne studia nauczycielskie Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Historii Poziom studiów studia pierwszego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 18HUMS.11K.06457.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Katarzyna Balbuza	
Prowadzący zajęcia	Katarzyna Balbuza, Witold Tyborowski, Łukasz Różycki, Olena Klenina	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia - Wykład: 30, Egzamin - Konwersatorium: 15, Zaliczenie z oceną - Ćwiczenia: 45, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 6.5

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie studentom usystematyzowanej wiedzy z zakresu historii starożytnego Bliskiego Wschodu oraz starożytnej Grecji i Rzymu, o kształtowaniu się kultur i cywilizacji starożytnych, kluczowych procesach, znaczących tendencjach ideowych starożytności, a także kształtowanie kompetencji związanych z umiejętnością osadzania zjawisk kulturowych w kontekście historycznym.
C2	Przekazanie studentom wiedzy dotyczącej związków między historią starożytną a dyscyplinami pokrewnymi (archeologia, historia sztuki, epigrafika, numizmatyka, filologia klasyczna).
C3	Kształcenie u studentów umiejętności badania procesów dziejowych starożytności w oparciu o znajomość warsztatu badawczego historyka starożytności i terminologię fachową.

Wymagania wstępne

Brak wymagań wstępnych.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	posiada uporządkowaną, usystematyzowaną wiedzę na poziomie zaawansowanym z zakresu historii starożytności ze szczególnym uwzględnieniem procesów dziejowych;	HUM_K1_W01, HUM_K1_W07	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W2	posiada znajomość w stopniu zaawansowanym terminologii historycznej i warsztatu metodologicznego stosowanych w badaniach nad starożytnością;	HUM_K1_W03, HUM_K1_W04, HUM_K1_W05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W3	posiada wiedzę z zakresu znajomości głównych nurtów badań historiograficznych oraz zasobu źródeł do epoki starożytnej;	HUM_K1_W01	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
W4	zna sposoby wykorzystywania zdobytej wiedzy w zakresie historii starożytnej we własnych badaniach naukowych oraz w popularyzacji i pogłębianiu świadomości historycznej w społeczeństwie.	HUM_K1_W07, HUM_K1_W11, HUM_K1_W13	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Umiejętności - Student/ka:			
U1	potrafi w stopniu zaawansowanym posługiwać się terminologią właściwą dla nauk historycznych i pokrewnych oraz różnych form pisarstwa historycznego;	HUM_K1_U01, HUM_K1_U06	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U2	potrafi w stopniu zaawansowanym wyszukać (również za pomocą narzędzi cyfrowych) źródła historyczne, przeprowadzić ich selekcję i krytykę, a także włączać do badań i analiz prowadzonych indywidualnie lub w zespole materiał z dziedzin pokrewnych historii, szczególnie archeologii, numizmatyki, epigrafiki, geografii oraz historii sztuki;	HUM_K1_U03, HUM_K1_U04, HUM_K1_U07, HUM_K1_U12	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
U3	umieszcza fakty historyczne w czasie i przestrzeni, dostrzega związki przyczynowo-skutkowe pomiędzy faktami historycznymi; ma wiedzę o dalekosiężnych powiązaniach badanych zjawisk i problemów, ze szczególnym uwzględnieniem ich przejawów w świecie współczesnym;	HUM_K1_U01, HUM_K1_U07	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
U4	potrafi, posługując się rzeczowymi argumentami, brać udział w dyskusji i wyrażać swoje poglądy na temat wybranych aspektów historii starożytnej.	HUM_K1_U06, HUM_K1_U08, HUM_K1_U09	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
Kompetencje społecznych - Student/ka:			
K1	jest gotów/gotowa uczestniczyć w dyskusjach na temat kultury i cywilizacji starożytności, formułować własne stanowisko na tematy z zakresu historii starożytnej i stale rozwijać zainteresowania naukowe w kierunku cywilizacji starożytnych;	HUM_K1_K03, HUM_K1_K05, HUM_K1_K08	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K2	jest gotów/gotowa postępować zgodnie z etyką historyka, szanować poglądy innych;	HUM_K1_K03, HUM_K1_K07	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne
K3	jest gotów/gotowa do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności w zakresie historii starożytnej oraz ustawicznego uczenia się, rozwijania kompetencji i zainteresowań w kierunku historii starożytnej.	HUM_K1_K05	Egzamin ustny, Kolokwium pisemne, Kolokwium ustne

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Starożytność – zagadnienia ogólne (periodyzacja, chronologia, zakres przestrzenny cywilizacji świata starożytnego, uwarunkowania geograficzne rozwoju społeczeństw).	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
2.	Powstanie cywilizacji i kształtowanie się struktur państwowych w świecie starożytnym – kwestie kulturowe, społeczne, gospodarcze, religijne i polityczne.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
3.	Ustrój i polityka w świecie starożytnym (formy ustrojów państw starożytnych i ich ewolucja, polityka wewnętrzna i zewnętrzna).	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
4.	Społeczeństwo i gospodarka państw starożytnych.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia
5.	Kultura materialna i duchowa w świecie starożytnym.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, K1, K2, K3	Wykład, Konwersatorium, Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
-------------	----------------------------------

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Wykład	Wykład z prezentacją multimedialną wybranych zagadnień, Wykład problemowy, Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Konwersatorium	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Uczenie problemowe (Problem-based learning), Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Demonstracje dźwiękowe i/lub video
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda ćwiczeniowa, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Demonstracje dźwiękowe i/lub video

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Wykład	Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się minimum 70% dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
Konwersatorium	Dopuszczalne 2 nieobecności, zaliczone kolokwium ustne i aktywność (dodatkowy czynnik oceniania). Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% sprawdzonych w trakcie kolokwium ustnego dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% sprawdzonych w trakcie kolokwium ustnego dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% sprawdzonych w trakcie kolokwium ustnego dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% sprawdzonych w trakcie kolokwium ustnego dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% sprawdzonych w trakcie kolokwium ustnego niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.
Ćwiczenia	Dopuszczalne 2 nieobecności, zaliczone kolokwium pisemne i aktywność (dodatkowy czynnik oceniania). Skala ocen z zastosowanym rozkładem procentowym: bardzo dobry (bdb; 5,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 90% sprawdzonych w trakcie kolokwium pisemnego dobry plus (+db; 4,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 80% sprawdzonych w trakcie kolokwium pisemnego dobry (db; 4,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 70% sprawdzonych w trakcie kolokwium pisemnego dostateczny plus (+dst; 3,5): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 60% sprawdzonych w trakcie kolokwium pisemnego dostateczny (dst; 3,0): osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się w minimum 50% sprawdzonych w trakcie kolokwium pisemnego niedostateczny (ndst; 2,0): brak osiągnięcia zakładanych efektów uczenia się.

Literatura

Obowiązkowa

1. Historia starożytna, red. M. Jaczynowska, Warszawa 2010.
2. Vademecum historyka starożytnej Grecji i Rzymu, red. E. Wipszycka, wyd. 2, t. 1/2, Warszawa 2001.
3. Ziółkowski A., Historia powszechna. Starożytność, Warszawa 2009.

Dodatkowa

1. Roux G., Mezopotamia, tłum. B. Kowalska, J. Kozłowska, Warszawa 1998.
2. Schlögl H.A., Starożytny Egipt. Historia i kultura od czasów najdawniejszych do Kleopatry, tłum. A. Gadzała, Warszawa 2009.
3. Starożytny Izrael: od Abrahama do zburzenia Świątyni Jerozolimskiej przez Rzymian, red. H. Shanks, tłum. W. Chrostowski, Warszawa 2007.
4. Wilkinson T., Powstanie i upadek starożytnego Egiptu. Dzieje cywilizacji od 3000 p.n.e. do czasów Kleopatry, tłum. N. Radomski, Poznań 2011.
5. Wipszycka-Bravo E., Historia starożytnych Greków, t. 1-3, Warszawa 1988-2010.
6. Van de Mieroop M., Historia Starożytnego Bliskiego Wschodu ok 3000-323 p.n.e., tłum. M. Komorowska, Kraków 2008.
7. Ziółkowski A., Historia Rzymu, Poznań 2010.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Wykład	30
Konwersatorium	15
Ćwiczenia	45
Czytanie wskazanej literatury	20
Przygotowanie do egzaminu	30
Przygotowanie do zaliczenia	30
Przygotowanie do zajęć	25
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 195
Liczba punktów ECTS	ECTS 6.5

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
HUM_K1_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych
HUM_K1_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do oceny poziomu swojej wiedzy i umiejętności oraz ustawicznego uczenia się, rozwijania kompetencji i zainteresowań
HUM_K1_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do przestrzegania norm etycznych w pracy zawodowej historyka i polonisty oraz w popularyzacji treści humanistycznych
HUM_K1_K08	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do świadomego kształtowania i pielęgnowania własnych zainteresowań kulturalnych, w tym literackich i historycznych oraz spożytkowania ich w pracy zawodowej i w celu autoprezentacji
HUM_K1_U01	Absolwent/ka potrafi posługiwać się w różnych sytuacjach komunikacyjnych zaawansowaną terminologią z zakresu wiedzy o języku, literaturze, historii w kontekstach historycznym, społecznym, kulturowym
HUM_K1_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać, analizować, oceniać, selekcjonować i wykorzystywać informacje w praktyce zawodowej
HUM_K1_U04	Absolwent/ka potrafi twórczo, samodzielnie i w zespole realizować projekt edukacyjny i zadania badawcze, a także planować i realizować uczenie się
HUM_K1_U06	Absolwent/ka potrafi posługiwać się wybranymi ujęciami teoretycznymi właściwymi dla literaturoznawstwa, językoznawstwa i historii
HUM_K1_U07	Absolwent/ka potrafi rozpoznać różne rodzaje tekstów kultury oraz przeprowadzić ich krytyczną analizę i interpretację
HUM_K1_U08	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać w mowie i piśmie własne poglądy w sprawach dotyczących kultury, życia społecznego, problemów zawodowych i kwestii światopoglądowych
HUM_K1_U09	Absolwent/ka potrafi rzeczowo argumentować, wykorzystując poglądy innych autorów oraz formułować na tej podstawie wnioski
HUM_K1_U12	Absolwent/ka potrafi korzystać z tradycyjnych i cyfrowych źródeł informacji, a także przestrzegać zasad wprowadzania danych do prac oryginalnych
HUM_K1_W01	Absolwent/ka zna i rozumie miejsce i znaczenie nauk humanistycznych w systemie nauk oraz w stopniu zaawansowanym ich specyfikę przedmiotową i metodologiczną
HUM_K1_W03	Absolwent/ka zna i rozumie zaawansowaną terminologię z zakresu wiedzy o języku, literaturze i historii oraz ich konteksty edukacyjne
HUM_K1_W04	Absolwent/ka zna i rozumie wybrane szczegółowe teorie i metodologie badań literackich, językoznawczych, historycznych
HUM_K1_W05	Absolwent/ka zna i rozumie metody analizy i interpretacji właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych oraz tekstów kultury w obrębie literaturoznawstwa, językoznawstwa i nauk historycznych
HUM_K1_W07	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym uporządkowane i szczegółowe treści z zakresu historii Polski, Europy i powszechnej oraz wpływu historii na rozwój kultury historycznej, języka, literatury i kultury polskiej w przeszłości i współcześnie
HUM_K1_W11	Absolwent/ka zna i rozumie w stopniu zaawansowanym treści przedmiotowe, metodologiczne i metodyczne niezbędne do samodzielnej realizacji projektu edukacyjnego i zadania badawczego
HUM_K1_W13	Absolwent/ka zna i rozumie treści z zakresu metodyki zadań edukacyjnych, w tym kształcących i wychowawczych, zorientowanych na edukację historyczno-polonistyczną